

**ГЕНЕРАЛ
ДЖОРДЖ
ПАТЪН**

ВОЙНАТА, КАКТО Я ВИДЯХ

egevaic

Плевен, 2022

Съдържание

УВОД	7
------	---

ПЪРВА ЧАСТ ПИСМА ОТ АФРИКА И СИЦИЛИЯ

ОПЕРАЦИЯ „ФАКЕЛ“	15
Северна Африка	18
Посещение на командващия генерал, щаба на генерал Ноз и султана на Мароко	22
Годишнината на султана	26
Заупокойна литургия, отдаване на почит на загиналите американци и французи в Казабланка	32
Обяд с генерал Ноз. Рабат, Мароко	34
Fete Des Moutons (Фестивал на овцете), проведен в Рабат	36
Посещението на султана в Казабланка	42
Посещение в Маракеш и лов за глизани	48
Парад на победата в Тунис, 20 май 1943 г.	54
Някои бележки за арабите	59
Церемония, състояла се в щаба на I брониран корпус	63
ОПЕРАЦИЯ „ХЪСКИ“	66
Десантът в Сицилия	67
Превземането на Палермо	73
Странична информация за сицилианската кампания	79
Полетът до Египет	88
Свещената земя	92
Малта	100

ВТОРА ЧАСТ ОПЕРАЦИЯ „ОВЪРЛОРД“

1. ФРЕНСКАТА КАМПАНИЯ	
АВРАНИЩ, БРЕСТ ДО МОЗЕЛ	107
Обиколка на Франция с армия	109

2. ЩУРМУВАНЕ НА ЛИНИЯТА „МОЗЕЛ“	155
Наводнението	157
3. ПРЕВЗЕМАНЕТО НА МЕЦ И КАМПАНИЯТА ПРИ РЕКА СААР	184
Затънали в калта	186
4.КАМПАНИЯТА БАСТОН – САНКТ ВИТ – „ИЗДАТИНАТА“	214
„Изгатината“	216
5. ОТ АЙФЕЛ ДО РЕЙН И ПРЕВЗЕМАНЕТО НА ТРИР	253
Много реки и пасивна отбрана	255
6. ПРЕВЗЕМАНЕТО НА КОБЛЕНЦ И ПФАЛЦКАТА КАМПАНИЯ	282
Началото на края	284
7. ЗАВЛАДЯВАНЕ НА РЕЙН, ФРАНКФУРТ НА МАЙН И ПРЕКОСЯВАНЕ НА МУЛДЕ	295
„Рейн, Рейн, германският Рейн“	297
8. ПРЕКОСЯВАНЕТО НА ДУНАВ И ВЛИЗАНЕТО В ЧЕХОСЛОВАКИЯ И АВСТРИЯ	334
Последната обиколка	336

ТРЕТА ЧАСТ **РЕТРОСПЕКЦИЯ**

РАЗМИСЛИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ	361
Относно войниците	361
Тактика на малките подразделения	368
Бойни трикове	374
Други бележки	379
Командване	381
Общи	393

УВОД

Генерал Джордж С. Патън-младши е водил пълен дневник от юли 1942 г. до 5 декември 1945 г., четири дни преди неговия фатален инцидент. Понякога е правил записките си, докато все още е бил под влияние на силните емоции от битката. Те винаги са откровени, често критични, от време на време дори язвителни, но никога груби, в смисъл да обиждат някой, който не е бил съгласен с него. Дневникът е пропит с духа на командир, който е вярвал, че една непрекъсната и смела офанзива ще сложи край на войната, преди да падне снегът в Ардените през зимата на 1944/45 г. Всяка пречка за такава офанзива е трябвало да бъде преодоляна; всеки лидер, който ѝ се е противопоставял, е трябвало да бъде предизвикан да докаже, че устремът няма да успее. В очите на Патън мълчанието или несъгласието са изглеждали като прекомерна предпазливост или отстъпка на Съюзниците.

Този властен тон в дневника на генерал Патън е толкова явен и толкова чисто патриотичен, че няма да остане неразбран от историците. Тъй като обаче генералът е употребявал думите така, както е използвал стрелбата – за бързо постигане на решителни резултати, в дневника си е казал много неща, които биха наранили чувствата на хора, чиито способности и преданост той не би се замислил да признае. Неведнъж се споменават лидери, които самият Патън е критикувал остро и според него справедливо; но ако към същите тези хора са се отнасяли нечестно или са били обвинявани от други за действия, които според Патън са били правилни, той моментално се е превръщал в техен защитник. Всичко това ще стане ясно, когато бъде погледнато през перспективата на времето. Засега обаче онези

военни писатели, с които 2-жа Патън е обсъждала публикуването на дневника от 1942 – 1945 г., са съгласни с нея, че той не трябва да става обществено достояние.

Това решение щеше да се окаже в ущърб на проучването на западноевропейската кампания от 1944/45 г., ако генерал Патън не беше написал „Войната, както я видях“. Той се е заел с тази малка книга след края на военните действия и е черпил много информация от своя дневник за подробностите. Някои страници от повествованието са почти дословно копие на текста от дневника. Сметнен е единствено тонът в личните препратки или те са премахнати напълно. Тъй като самият генерал е използвал откъси от дневника, трябваше да се обмисли възможността да се използват и други части от него в тази книга. Това се отнася особено до разказа за Битката при Издатината¹, който е много по-пълнен в дневника, отколкото в този текст. Експериментът показва обаче, че включването на цензурирани откъси от дневника може да поведе читателя. Отпечатването им пък в пълен текст би означавало да се направи това, което генерал Патън очевидно не е искал, когато е писал „Войната, както я видях“ с дневника пред себе си.

Ето защо публикуваният тук текст е точно такъв, какъвто е излязъл изпод перото на генерала. Премахната е единствено критиката към един офицер, който, ако е допуснал грешка, я е компенсирал по най-блестящ начин. Този инцидент не е бил от голямо значение за операцията на Трета армия и не е оказал какъвто и да е ефект върху кампанията. За останалото може да се даде уверение, че дотук при внимателното сравняване на двата документа в съдържанието на дневника не е открито нищо съществено, което да се отнася до планирането и изпълнението на кампанията и което да не е обобщено от генерала в този том.

---

1. Арденската офанзива в Югозападна Белгия, 1944/45 г., последното голямо германско настъпление преди края на Втората световна война. – Бел. пр

Читателят е лишен само от пиперливостта на дневника. Ученият се от неговия опит може да е сигурен, че когато бъдат отпечатани ежедневните записки, те няма да опровергаят нито едно солидно заключение, базирано на този разказ. Бъдещите войници могат да научат нещо допълнително от дневника, отнасящо се до духа на Трета армия. Други записки могат да илюстрират жизненоважната тема за интегрираното командване. Междувременно националната отбрана не губи нито един урок, който Патън е сметнал, че Америка може да научи от неговия опит. Може да се каже, че това е напълно удовлетворително и оправдава запазването на самия дневник в тайна в момент, в който откровенията критици, които Патън отправя към някои хора, могат да наранят техните чувства, без да допринесат за военната сигурност.

Генерал Патън е имал неизчерпаемо чувство за хумор, изострена по войнишки способност да наблюдава и интереси, които са се простирали от коне и яхти до археология и етнология. Той е писал с точна преценка и ентузиазъм за много от видяното от него и е бил напълно откровен в писмата си. Последните се делят на две групи – писма, които са били предназначени само за очите на 2-жа Патън, и такива, които тя съвсем правилно бе нарекла „отворени писма“ и е могла свободно да показва на приятелите на генерала. По една щастлива случайност някои от най-интересните „отворени писма“ се отнасят до периода на операции, които генерал Патън е засегнал съвсем бегло или изобщо не е споменал във „Войната, както я видях“. За да представя човека, който се появява в Нормандия, изглеждаше уместно да публикувам писмата, отнасящи се до кампаниите в Африка и Сицилия. Строго погледнато, това не са военни документи, но в тях се съдържа интересна информация и в допълнение разкриват какъв човек е бил Джордж Патън.

С включването на тези писма „Войната, както я видях“ представлява един вид ранен разказ – може да се нарече меж-

динен разказ, – който е намерил своето място в историографията на Втората световна война. Настоящата книга съответства например на мемоарите на Джубал А. Ърли, Джон Б. Ход, Ричард Тейлър и Джоузеф Е. Джонстън, издадени няколко години след разпада на Южната конфедерация, с тази разлика, че на Патън не му се е налагало да се извинява за поражение, нито да дава воля на недоволството си. Тези ранни книги на Конфедерацията са били недокументални и неточни в някои детайли, но те имат голяма историческа стойност, тъй като са били писани, докато все още са били пресни впечатленията от войната.

След 1960 г. американците могат да очакват по-внимателно обмислени биографични творби, подобни на мемоарите на Грант, Шърман и Шеридън. Някои от тези бъдещи произведения ще бъдат по-точни от историческа гледна точка, отколкото военните автобиографии, издадени непосредствено след войната. Ползата в това отношение обаче няма да компенсират изневерите на паметта и коварния, дълбоко вкоренен подтик на определени умове да виждат в планирането на военните операции цели, чието постигане е нямало как да бъде предвидено. След 1965 или 1970 г. мемоарите ще бъдат обгърнати в блясък. Малко от тях ще имат стойност и повечето ще заблуждават, вместо да хвърлят светлина.

Дотогава трябва да е възможно да се напишат проникателни и точни биографии на водещите фигури от войната. Официалните източници на материали за тези „животоописания“ са толкова обширни, че дори в произведенията да се използват само най-важните армейски доклади от Втората световна война, се предполага, че те ще запълнят 1000 тома с размера на „Официални записи на армиите на Съюза и Конфедерацията“. Тъй като не се предвижда изчерпателно публикуване на докладите от 1941 – 1945 г., някои ценни документи може да бъдат изгубени и да не видят бял свят отново през следващите двайсет и пет или трийсет години. Въ-

преки това образът на лидерите ще е достатъчно ясен след две-три десетилетия, за да може съответният биограф да се заеме със задачата си. Да се надяваме, че генерал Патън ще бъде сред първите, които ще привлекат вниманието на компетентен биограф, и че останалите ще го оставят на мира. Той е покорявал, заинтригувал, а понякога и вбесявал своите колеги командири. Винаги е изпълнявал завета на Наполеон, че с яркото си водачество командирът трябва да подхранва *causerie de bivouac*¹, които карат войниците да му се закълнат, а после и да се кълнат в него. Сред по-сериозните лидерски качества на Патън се откроява неговата храброст, която напомня за тази на „Стоунуол“ Джаксън. Неговата решителност да нанесе удар директно към Рейн напомня, разбира се, за похода на Шърмън към морето. Патън е излят в калъпа на великите американски воюни. Личните му документи са сред най-пълните, оставяни някога от американски генерал. Той ще бъде идеален обект за една велика биография.

Дъглас Саутхол Фрийман
Уестбърн,
Ричмънд, Вирджиния,
26 юли 1947 г.

---

1. От френски език - „разговорите в лагера“. – Бел. пр.

ПЪРВА ЧАСТ

**ПИСМА ОТ АФРИКА И
СИЦИЛИЯ**

ОПЕРАЦИЯ „ФАКЕЛ“

Въпреки че следващият материал за африканската кампания няма почти нищо общо с действителните боеве заради ограниченията, наложени от цензурата по времето, когато е написан, той може да се окаже полезен за ориентиране на читателя с краткото си резюме на военната кампания.

На 8 ноември 1942 г. на северния бряг на Африка беше извършен десант от три оперативни групи, едната от които беше Западната оперативна група.¹ Нейните сухопътни сили се командваха от генерал-майор Патън, а щабът ѝ беше базиран на армейския ред за организация, съгласно който след десанта трябваше да бъде обозначен като Щаб на Пета армия.² Западната оперативна група се състоеше от три оперативни части: Северна, под командването на генерал-майор Люсиен К. Тръскот, с десант в Порт Лиоте³; Централна, под командването на генерал-майор Джонатан У. Андерсън, с десант във Фе-

---

1. Следната история ми беше разказана от офицера за връзки с обществеността на Военното министерство генерал-майор А. Д. Сърлс. Вечерта на 7 ноември 1942 г. журналисти нахлули в неговия офис. Те молели за новини, а някои дори заплашили отговорния офицер. Накрая някой казал: „Хайде да идем в Белия дом, момчета. Там винаги са добри с нас“, и групово напуснали офиса. Г-н Стивън Ърли, секретар на президента, ги посрещнал на вратата на канцеларията на Белия дом с обичайната си сърдечност, поканил ги да влязат и настоял да седнат. След като изпълнил ролята си на домакин, той се извинил, казвайки: „Ще се върна след минута“. Изминали петнайсет минути, после половин час и представителите на пресата започнали да се чудят. Някой пробвал вратата. Били заключени вътре.

Най-накрая г-н Ърли влязъл, размахвайки комюнике. „Всичко приключи, момчета! - извикал той. - Войските ни извършиха десанта. Пускайте радиото.“ – Б. Беатрис А. Патън.

2. Следващите заповеди промениха това. - Бел. П. Д. Х.

3. Днешна Кенитра – Бел. пр

дала¹, и Южна, под командването на генерал-майор Ърнест Н. Хармън, която извърши десанта си в Сафи. Армейските въздушни части се командваха от бригаден генерал Джон К. Кенън. Оперативната група се състоеше от около трийсет и две хиляди мъже. Армадата беше под командването на адмирал Х. К. Хюит до момента, в който сухопътните и въздушните сили трябваше да се установят твърдо на брега. Адмиралът се беше придвижвал на зигзаг със своя конвой, състоящ се от приблизително сто кораба, през Атлантическия океан в продължение на четиринайсет дни без инциденти и съдействия за десанта със смелата поддръжка и неуморните усилия от страна на целия си персонал.

Десантът беше пълна изненада за французите, а боевете, както свидетелстват жертвите, бяха тежки. Френските военноморски сили се сражаваха свирепо и героично до края както по море, така и по суша.

На 11 ноември веднага щом сухопътните войски бяха вдигнати по тревога, а самолетите бяха над целта, французите подадоха сигнал „Достатъчно“. По този начин само за минути се размина вероятното унищожение на Казабланка, което беше предотвратено по чудо от средствата за комуникация.

Мирът беше подписан същия следобед във Федала, а генерал Патън вдигна тост за героичните действия на двете нации с пожелание те да се бият рамо до рамо за унищожаването на нацистите.

Незабавно стартира възстановяването на пристанището, пътищата и железопътната мрежа, а след по-малко от две седмици американските части вече обучаваха французите за бой със съвременни оръжия.

В началото на март 1943 г., генерал Патън беше изпратен в Тунис да командва II корпус, който беше претърпял сериозен неуспех при прохода Касерин. Този корпус беше част от Осемнайсетата група армии под командването на генерал сър Харолд

---

1. Генерал Патън десантира във Федала (днешна Мохамедия – Бел. пр). – Бел. П. Д. Х.

Александър. Целта на операцията беше да се подкрепи настъп-
лението на британската Осма армия под командването на ге-
нерал Монтгомъри, като се застраши тилът на генерал Ромел
в околностите на Гафса. В края на април генерал-майор Омар
Н. Брадли пое командването на II корпус, а генерал Патън се
върна към предишното си задължение - да планира десанта в
Сицилия.

П Д, X.¹

---

1. Полковник Пол Д. Харкинс. – Бел. пр

Северна Африка

29 октомври 1942 г.

Изпращам това писмо по капитана на кораба „Августа“ Гордън Хътчинс. Докато пристигне до дома, всичко, което се случи, ще е излязло във вестниците. Напуснахме Норфолк в 8:10 сутринта на двацет и четвърти, а атаката беше забележителна със своята дисциплинираност и очевидно безупречна ефективност. Преминахме в колона през минните полета и излязохме от прочистения и маркиран с шамандури канал, където се присъединихме към развърнат строй от пет колони, предвождан от „Августа“.

2 ноември

Тези манджи са най-добрите, които някога съм опитвал. Страхувам се, че ще напълнея. Всяка сутрин правя много упражнения, включително се набирам и бягам на място четиристотин и осемдесет стъпки (четиристотин метра) в калотата си. Сутрин на бойните позиции си слагаме гумени колани и метални каски, но тъй като моят боен пост е калотата ми, не ми се налага да бързам. После се качвам на мостика, докато се развидели, а след това закусвам. Тъкмо приключих с прочита на Корана – хубава и интересна книга.

Давам на всички опростени инструкции за воюване. В стратегията използвайте съкрушителна сила; т.е. вземете решение за курса и посоката на действие и се придържайте към него. Но към тактиката не подхождайте със сила. Атаквайте слабите места. Трябва да ги водите за носа и добре да ги напердашите.

6 ноември

След четиресет часа битката ще е започнала. Разполагам с малко информация и ще трябва да вземам най-важните решения на момента, но вярвам, че с отговорността човек придобива духовна сила и че с Божията помощ ще ги взема, и те ще бъдат правилни. Сякаш целият ми живот ме е водил към този момент. Предполагам, че когато приключа с тази работа, ще бъде насочен към следващото стъпало от стълбата на съдбата. Ако изпълня дълга си, останалото ще се подреди от само себе си.

8 ноември

Снощи си легнах облечен и заспах в 22:30 ч. Беше ми трудно да го направя. Качих се на палубата в 2 часа и видях светлините на Фегала и Казабланка, както и фаровете. Морето е абсолютно спокойно – няма никакви вълни. Господ е с нас.¹

Дотук денят върви страхотно и от осем сутринта водим битка по море. В 7:15 ч. от Казабланка излязоха шест вражески разрушителя. Два от тях вече горят. Всички кораби в обсег откриха огън по тях и те се върнаха. „Масачузетс“ обстрелва „Жан Барт“ със снаряди от около трийсет минути. Планирах да тръгна към брега в осем и лодката ми беше на котвения кран с целия ни багаж, включително белите ми пистолети. Изпратих ординарец да ги вземе и в този момент един лек крайцер и два големи разрушителя се появиха от Казабланка, обстрелвайки ожесточено зоната близо до брега в опит да ударят транспортните ни средства. „Августа“ ускори до двайсет възела и откри огън. Първият взрив от оръдейната кула изпрати десантната ни лодка по

---

1. Когато се планирала операция „Факел“, местни източници дали информацията, че през цялата година има само дванайсет дни, през които изобщо е възможно да се акостира. – Бел. П. Д. Х.

дяволите и ние иззубихме всичко освен пистолетите ми. Към 8:20 ч. вражески бомбардировачи атакуваха нашите кораби и „Августа“ отиде да ги защити. После се върнахме обратно в боя с френските кораби и стреляхме ожесточено около три часа. Бях на главната палуба, когато един снаряд падна толкова близо, че ме изпръска целия с вода, а по-късно на мостика един друг падна още по-близо, но бях прекалено високо, за да се намокря. Беше мъгливо, а врагът изпозваше добре дима. Едва ги виждах и различавах пръските от нашите кораби, които стреляха ожесточено и се движеха на зигзаг и със завои, за да гържат врага далече от нашите подводници.

Адмирал Хол, началник-щаб на адмирал Хюит, моят началник-щаб полковник Гей, полковник Джонсън и Ели от щаба на амфибийните десантни сили, моите помощници Дженсън и Стилър, сержант Мийкс и аз тръгнахме за брега в 12:42 ч., а когато лодката ни напусна кораба, моряците се наведоха през перилата и ни аплодираха. Слязохме на брега в 13:20 ч., като се намокрихме много от прибоя. Битката все още продължаваше усилено, но нямах куршуми.

Хармън беше завзел Сафи преди зазоряване, въпреки че научихме новината чак по пладне.

До обед Андерсън беше завзел двете реки и височината, като беше пленил осем души от Германската комисия по примирие. Те бяха научили за десанта едва в шест, така че за тях той беше пълна изненада.

Докато все още бяхме във Вашингтон, полковник У. Х. Уилбър бе предложил доброволно да отиде в Казабланка, за да поиска капитулацията. Той слезе на брега с първата вълна и потегли към Казабланка по тъмно с бял флаг. По пътя стреляли по него няколко пъти, но в Казабланка французите зачели знамето му, въпреки че отказали да се предадат.